

Pedagogická fakulta
Univerzita Hradec Králové
Hodnocení diplomové práce

Posudek vedoucího práce

Jméno autora: Bc. Zijád Asád

Název práce: Rodina a volný čas dětí s mentální retardací

Vedoucí práce: PaedDr. Monika Žumárová, Ph.D.

Téma a zaměření práce: bylo zvoleno na základě dlouhodobých osobních zkušeností autora v oblasti práce s dětmi v ústavní péči a mentální retardací a současně i na základě zjištění a závěrů z bakalářské práce, které ale bylo zaměřeno především na děti s mentální retardací žijící v dětském domově. Práce vychází z přehledné osnovy, kde je zastoupena teoretická část (cca 40 stran textu) a empirická část – výzkumné šetření zaměřené na volný čas dětí se středně těžkou mentální retardací, včetně vlivu a možností jejich rodiny v této oblasti (cca 25 stran). Svým rozsahem je práce optimální, obsahuje 70 stran textu a přílohy vhodně doplňující text práce. Autorovi se podařilo velmi dobře zpracovat teoretická východiska práce, kde si v úvodu vymezil cíl práce, v následujících kapitolách pak základní terminologii z oblasti mentální retardace, specifických zvláštností jedinců s mentální retardací a významu rodiny pro takovéto děti. Poslední teoretická kapitola je zaměřena na vymezení pojetí volného času, jeho funkcí, faktorů, které ho determinují, včetně činností ve volném čase a využití volného času jedinci s mentální retardací. Celá teoretická část je založená na podrobné teoretické analýze dostupných odborných pramenů s vlastním komentářem autora, a tvoří dobrý základ pro stanovení výzkumných cílů empirické části práce.

Empirické šetření: je cílené, včetně stanovení ústřední výzkumné otázky a z ní se odvíjejících se čtyř dílčích výzkumných otázek. Jsou zde příkladně zpracované podklady pro kvalitativní šetření, včetně zdůvodnění formulací výzkumných otázek. Velmi kladně lze hodnotit využití více metod ke získání potřebných dat (rozhovory s dětmi a rodiči, rozbory osobních případových kazuistik a anketa). Výběr metod autor zdůvodňuje. Následně je v práci uvedena charakteristika obou hlavních výzkumných souborů pro rozhovory (dětí a rodiče - vždy po šesti respondentech), v rámci ankety byli vybráni náhodní respondenti starší 15 let z Jaroměře či Hradce Králové (ze 130 oslovených odpovědělo 76). Zařazena je i stručná charakteristika výchovného zařízení, ve kterém probíhalo šetření a které poskytlo údaje o respondentech pro kazuistiky. Zpracování a vyhodnocení získaných údajů autor předkládá v přehledném uspořádání vždy podle příslušné oblasti (výzkumné otázky), neopomíjí ani diskusi k získaným výsledkům. Z provedeného šetření je vidět a potvrzuje se, že děti se středně těžkou mentální retardací jsou za určitých podmínek schopny trávit svůj volný čas kvalitně. To ale vychází minimálně z předpokladu, že nabídka volnočasových aktivit pro děti s internátním pobytem je kvalitní a děti jsou aktivní. Dalším významným faktorem je, že rodina se snaží se svým dítětem trávit společně volný čas. Zajímavým zjištěním je, že respondenti (dětí se středně těžkou mentální retardací) tráví svůj volný čas převážně v místě bydliště nebo jeho blízkém okolí a že významným faktorem jsou rodiče, kteří ovlivňují výběr volnočasových aktivit atd.

Využitelnost pro praxi: vysoká, především pro dané zařízení a lokalitu, kde bylo realizováno průzkumné šetření. V současné době je oblast integrace osob z

různých prostředí a specifickými potřebami stále v popředí zájmu celé společnosti. Každý průzkum a jeho následné zhodnocení v praxi je přínosné.

Práce s odbornými zdroji: autor dodržuje citační normu. Seznam pramenů je aktuální a odpovídající - 48 zdrojů, včetně zahraniční či metodologické.

Jazyková, formální a stylistická úroveň práce: je velmi dobrá, práce je přehledná, autor se vyjadřuje srozumitelně, s drobnými gramatickými nedostatky (např. překlepy – str. 43, 47 a 65 atd.).

Míra samostatnosti při zpracování práce: autor shromažďoval podklady s předstihem, na teoretických kapitolách pracoval samostatně, v závěru využil možnost konzultací s vedoucím práce pro oblast výzkumného šetření.

Cíl práce: splněn.

Konkrétní náměty, připomínky nebo otázky vyžadující doplnění u obhajoby:

V závěru uvádíte (str. 66), že děti tráví většinu svého volného času doma a to u počítačových her, sledováním televize atd. Tedy spíše pasivním způsobem. Je to tedy ta kvalita ve volném čase? Nebo co považujete za podklad pro tvrzení, že děti se středně těžkou mentální retardací jsou za určitých podmínek schopny trávit svůj volný čas kvalitně?

V Hradci Králové dne 3. 1. 2015